

УДК 347.191.11

Ю. Жорнокуй, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри правових основ підприємницької діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ

Суб'єктивне корпоративне право: універсальна єдність чи множинність прав

Загальновідомо, що суб'єктивні права та обов'язки реалізуються у правовідносинах. Тому тісний зв'язок цих двох основоположних правових категорій породжує необхідність піддавати їх паралельному аналізу. Особливої уваги при цьому потребує вивчення суб'єктивного права, оскільки з цього приводу правова наука містить різні підходи — і стосовно можливості розгляду як об'єкта правовідношення (так зване право на право), і щодо його співвідношення з деякими правовими категоріями (секундарне право чи охоронюваний законом інтерес), і стосовно його структури (проста чи складна). Не оминає увагою означений підхід і корпоративні правовідносини: останнім часом загострилася проблема з'ясування структури суб'єктивного корпоративного права — як універсальної єдності чи множинності прав.

Окреслена проблематика викликана неоднозначним законодавчим розумінням поняття «суб'єктивне корпоративне право», яке потребує наукового осмислення та методологічного обґрунтування. Дослідженням його правової природи займалися за різних часів Ф.-К. фон Савіньї, Р. Ієринг, О. Гірке, І. Т. Тарасов, А. І. Камінка, І. В. Спасибо-Фатєєва, П. В. Степанов, В. А. Белов, В. В. Луць, В. А. Васильєва, В. М. Кравчук, О. Р. Кібенко та ін., однак вчення зазначених науковців відрізняються строкатістю, що й викликало потребу у приведенні їх до єдиного знаменника.

Метою статті є з'ясування сутності суб'єктивного корпоративного права як простої або складної правової категорії.

Закріплення поняття «корпоративне право» має місце у трьох законах. За ст. 2 Закону України «Про акціонерні товариства»¹ корпоративні права — це сукупність майнових і немайнових прав акціонера — власника акцій товариства, які впливають із права власності на акції,

¹ Про акціонерні товариства : закон від 17.09.2008 № 514-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50–51. – Ст. 384.

що включають право на участь в управлінні АТ, отримання дивідендів та активів АТ у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами. У статті 167 Господарського кодексу України¹ та п. 14.1.90 Податкового кодексу України² корпоративні права — це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. Отже, очевидні різні вирази щодо визначення суб'єктивного корпоративного права, внаслідок чого у Законі України «Про акціонерні товариства» міститься вказівка про наявність в акціонера множинності прав, а в Кодексах — про наявність правомочностей. Водночас у вказаному Законі спостерігається непослідовність, оскільки в одному й тому ж визначенні корпоративних прав вживається як термін «інші права» (мається на увазі складові корпоративних прав), так і термін «правомочності». У Кодексах же слушно використовується єдиний термін «правомочності» у складі корпоративного права.

З'ясуванням сутності суб'єктивного корпоративного права не полишені й наукові кола, де на сьогодні склалося три підходи до тлумачення означеної категорії — як права універсального³, як множинності прав⁴ та взагалі спрощеної характеристики корпоративного права без аналізу, як такого, його складових⁵.

¹ Господарський кодекс України : станом на 29 берез. 2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.

² Податковий кодекс України : станом на 30 берез. 2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 92. – Т. 1. – С. 9. – Ст. 3248.

³ Тарасов И. Т. Учение об акционерных компаниях / И. Т. Тарасов. – М. : Статут, 2000; Спасибо-Фатеева И. Корпоративне управління : монографія / И. Спасибо-Фатеева, О. Кібенко, В. Борисова ; за ред. проф. И. Спасибо-Фатеевой. – Х. : Право, 2007; Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики / под. общ. ред. В. А. Белова. – М. : Юрайт, 2009; Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.

⁴ Каминка А. И. Очерки торгового права / А. И. Каминка. – М. : Центр ЮрИнфоР, 2002; Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики / В. М. Кравчук. – К. : Істина, 2005; Кравченко С. С. Юридична природа прав учасників господарських товариств : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / С. С. Кравченко. – К., 2007.

⁵ Корпоративное право : учеб. для студ. вузов, обучающихся по направлению «Юриспруденция» / отв. ред. И. С. Шиткина. – М. : Волтерс Клувер, 2007.

У період XIX–XX ст. інтерес до корпоративних інститутів знайшов відображення у дослідженнях таких вчених, як Ф.-К. фон Савіньї, Р. Ієринг, О. Гірке, яких можна назвати основоположниками вчень про корпорації і, як наслідок, про суб'єктивне корпоративне право. Ми вважаємо, що саме з цього часового проміжку можна вести мову про становлення вчення про корпоративні відносини, які й отримали відповідне наукове обґрунтування у працях перш за все вказаних німецьких правників. І саме це дало поштовх до появи вчень і про суб'єктивне корпоративне право.

Теорія Р. Ієринга, як і будь-яка теорія, що визнає дійсними суб'єктами права лише живих людей, фактично сходиться з теорією фікції. Вчений визнає дійсними, реальними суб'єктами права членів корпорації, а якщо мова йде про унітарну юридичну особу (установу), реальними суб'єктами належних їй прав визнаються люди, які її обслуговують, причому коло цих людей може бути невизначеним. Тому й вести мову можна про корпоративні права, що належать лише учасникам корпорації, а не корпоративній організації.

На особливості правовідносин, одним із суб'єктів яких була німецька корпорація, вперше звернув увагу німецький правник О. Гірке. Вчений виділяв дві основні групи корпоративних правовідносин. До першої належали правовідносини, в яких корпорація, наділена якостями реально існуючого суб'єкта права, здійснювала свої права і виконувала юридичні обов'язки. Друга група — охоплювала врегульовані нормами права суспільні відносини, що складаються між корпорацією та її учасниками (членами), в рамках яких не мало місця здійснення корпорацією владних функцій стосовно своїх учасників (членів)¹. Тобто учасники корпорації здійснювали належні їм права і покладені на них обов'язки на підставі участі (членства) в ній.

Як наслідок зауважимо, що німецька правова доктрина не мала чіткої одностайності щодо тлумачення корпоративного права взагалі і безпосередньо суб'єктивного корпоративного права. Проте набувають розвитку теорії розподілу прав акціонерів, що дозволяло деталізувати кожне з них і проводити аналіз їх правової природи. Наприклад, П. Лабанд обстоював позицію поділу корпоративних прав на від'ємні і невід'ємні. При цьому невід'ємними визнавалися ті права, яких акціонер не може бути позбавлений за рішенням загальних зборів акціонерів, оскільки вони є похідними із закону, із публічно-правових

¹ Ломакин Д. В. Корпоративные правоотношения : общая теория и практика ее применения в хозяйственных обществах / Д. В. Ломакин. – М. : Статут, 2008. – С. 96.

приписів, при цьому акціонерне товариство (далі — АТ) може поширити їх режим у своєму статуті й на інші права). Стоббе розмежовував членські права, що належать акціонеру у рамках корпорації, і права акціонера стосовно корпорації; П. Оертман — загальнокорисні права і права, встановлені в особистому інтересі акціонерів. Також виділялись права, порушення яких суперечило б основним принципам акціонерного права, передусім принципу рівноправності (Станб), або меті товариства (Фішер); права, необхідні й достатні середньому акціонеру для вступу до АТ (Лехман)¹. Усе це свідчить про те, що множинність класифікації у наукових підходах викликана відсутністю сталого тлумачення «суб'єктивного корпоративного права». Наведені наукові думки надають можливість стверджувати про більшу прихильність німецьких юристів до множинності корпоративних прав, оскільки вказується на різновиди прав, а не складових елементів одного права.

Зважаючи на те, що німецька правова доктрина мала значний вплив на правотворчу і наукову думку інших країн (у різний час), у т. ч. Російської імперії, СРСР і сучасної України, зазначена неоднотайність думок спостерігається на території вказаних держав.

І. Т. Тарасов одним із перших у юридичній літературі Російської імперії провів досконалий аналіз прав акціонерів. Він звернув увагу на той факт, що права, яких набувають акціонери стосовно товариства, за своєю природою не вписуються у традиційні класифікаційні схеми цивільних прав. Вченим акцентована увага на тому, що правові відносини, напрацьовані в акціонерних компаніях, необхідно досить обережно підводити під відомі, старі юридичні побудови, маючи завжди на увазі, що нові форми об'єднань викликають і нові юридичні відносини². Поруч із вивченням традиційних прав акціонерів, що мають майновий характер (таких, наприклад, як право на дивіденди) і умов їх здійснення, вчений досліджував немайнові права, значення яких часто ігнорувалося спеціалістами у галузі акціонерного законодавства. Перш за все це стосувалося права на участь в управлінні товариством, у змісті якого науковець виділяв правомочності з голосування на загальних зборах акціонерів, з обрання до органів управління товариства, зі скликання зборів акціонерів³.

¹ Вольф В. Ю. Основы учения о товариществах и акционерных обществах / В. Ю. Вольф. — М. : Финансовое изд-во НКФ СССР, 1927. — С. 132–136.

² Тарасов И. Т. Учение об акционерных компаниях / И. Т. Тарасов. — М. : Статут, 2000. — С. 412.

³ Там само. — С. 417–425.

І. Т. Тарасов обстоював позицію єдиного (цілісного) акціонерного права¹, що містило декілька правомочностей. Підставами для такого твердження є позиція вченого, висловлена у тому, що право акціонера брати участь в управлінні повинно належати кожному акціонеру як складова частина акціонерного права. Як наслідок, право бути обраним до складу управління компанією входить до змісту акціонерного права, а тому не може бути відібраним у жодного акціонера, хоча б він володів однією лише акцією.

А. І. Камінка² вважав, що у галузі організації корпоративної волі перед нами цілком нові правові поняття, що не мають аналогії у сфері індивідуальних відносин. Визнання акціонерної компанії корпорацією, на його думку, ніяк не тягне за собою заперечення самостійних прав акціонерів як на управління, так і на майно компанії. Ці права є своєрідними особливостями порівняно зі структурою індивідуальних зобов'язальних прав, вони мають специфічне корпоративне забарвлення, сутність якого полягає в елементі панування компанії над окремими її учасниками.

Після 1917 р. розвиток корпоративних форм сповільнився, а у подальшому загальна націоналізація акціонерних компаній надовго виключила з цивільного обороту корпоративні форми об'єднань. Розпочався період державно-планової економіки з характерними їй формами ведення господарської діяльності. У цей період наукова думка про корпоративні відносини, і як наслідок — корпоративні права, певним чином трансформувалась у дослідження правової природи юридичної особи і теорій її виникнення.

З набуттям Україною незалежності позитивні тенденції розвитку вчень про корпоративне право пов'язані насамперед зі становленням власного законодавства, зокрема щодо господарських товариств і цінних паперів, якими закріплюються корпоративні права учасників цих товариств. Поруч зі збільшенням приватноправового масиву, намітилася тенденція до підвищення ролі корпоративного (локального) регулювання. Отже, відповідні обставини не залишилися непомітними й у сфері правової науки, що стало поштовхом для розвитку наукових концепцій про корпоративні права.

¹ Тарасов І. Т. Учение об акционерных компаниях / И. Т. Тарасов. – М. : Статут, 2000. – С. 436, 438–439.

² Камінка А. І. Очерки торгового права / А. І. Камінка. – М. : Центр ЮрИнфоР, 2002. – С. 391–398.

Одним із перших вчених України, предметом наукових досліджень якої постали корпоративні правовідносини, можна визнати І. В. Спасибо-Фатєєву¹, яка запропонувала власне бачення тогочасного стану розвитку корпоративних прав. Вченою зроблено висновок про доречність існування такого механізму, за яким учасник товариства має два різновиди прав: майнове, що як основоположне право породжує вторинні майнові права, та особисте немайнове. Перше є оборотоздатним і його відчуження приводить до правонаступництва у нового учасника, а особисте немайнове право участі не є оборотоздатним і його передавання неможливе, а виникає в особи, яка придбала в учасника право на частку в певний спосіб. Отже, вченою стверджується сумнівність конструкції штучного розірвання майнового та немайнового прав учасників (двох іпостасей права участі)². На підставі наведеного можна зауважити, що І. В. Спасибо-Фатєєва є більш схильною до тлумачення суб'єктивного корпоративного права як єдиного цілого з наявністю його майнової і немайнової складових.

Вважаючи, що об'єктами корпоративних відносин є діяльність корпоративної організації і ті результати її діяльності, на які мають претензії учасники корпоративних відносин, П. В. Степанов стверджує, що будь-які можливості акціонера, що стосуються, наприклад, розподілу прибутку або ліквідаційної квоти, входять до змісту одного єдиного (глобального) корпоративного права³; жодних окремих зобов'язальних прав вимог конкретної суми дивіденду або конкретної суми ліквідаційного залишку «поруч» з однаковим за сутністю корпоративним правом не виникає.

Згідно з вченням В. А. Белова, будь-яке (цивільне) правовідношення може складатися лише з одного суб'єктивного права і одного юридичного обов'язку; втім суб'єктивне право не є неподільним поняттям, оскільки (з метою свого наукового дослідження) саме «розкладається» на правомочності⁴. Саме тому при додержанні концепції єдиного кор-

¹ Спасибо-Фатєєва І. В. Акционерные общества : корпоративные правоотношения / І. В. Спасибо-Фатєєва. – Харьков : Право, 1998.

² Спасибо-Фатєєва І. В. Корпоративне управління : монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кібенко, В. Борисова ; за ред. проф. І. Спасибо-Фатєєвої. – Х. : Право, 2007. – С. 193.

³ Степанов П. В. Корпоративные отношения в коммерческих организациях как составная часть предмета гражданского права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / П. В. Степанов ; МГУ им. М. В. Ломоносова. – М., 1999. – С. 21.

⁴ Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики / под. общ. ред. В. А. Белова. – М. : Юрайт, 2009. – С. 197.

поративного правовідношення (права), необхідно вести мову про правомочності, а не права. Якщо брати до уваги позицію В. А. Белова, то корпоративне право, дійсно, буде єдиною юридичною субстанцією, що складається з низки юридичних можливостей (правомочностей), реалізація будь-якої з яких призведе до набуття суб'єктивного права певного роду (виду), тобто точно буде таким утворенням, на якому наполягали Д. В. Ломакін і П. В. Степанов під найменуваннями акціонерного і корпоративного права. При цьому корпоративна правоздатність відрізняється від цивільної правоздатності тим, що дозволяє набувати лише відносні (передусім — зобов'язальні) права із визначеним колом учасників.

В. А. Васильєва зауважує, що корпоративне право за своєю суттю є складною категорією, яке утворене з низки майново-організаційних суб'єктивних прав (повноважень) учасників (засновників) юридичних осіб¹, тобто можемо вважати, що вчена як єдино правильну досліджує концепцію цілісного суб'єктивного корпоративного права. Відповідний висновок підкріплюється твердженням, що специфіка корпоративного права виявляється, зокрема, у тому, що воно виступає як складна сукупність прав, кожне з яких окремо можна назвати корпоративним правом (це право на одержання прибутку, на управління, на отримання частини майна підприємства після його ліквідації, право на інформацію тощо)². До того ж вченою зауважується, що при передачі корпоративного права не вимагається його деталізації або докладного опису в «передаточному документі», оскільки зміст корпоративного права наповнюється повноваженнями, які закріплені в нормативних актах та статутах³.

Отже, першою позицією в розумінні суб'єктивного корпоративного права є його бачення як універсальної єдності певних можливостей (сукупності майнових та немайнових правомочностей) учасників корпорації, що виникають на підставі членства в ній.

Проте існує й інша позиція: множинність суб'єктивних корпоративних прав, що належать кожному суб'єкту. Таку позицію підтримує В. М. Кравчук, вважаючи корпоративне право системою «елементар-

¹ Корпоративне право України : підручник / В. В. Луць, В. А. Васильєва, О. Р. Кібенко, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – С. 160.

² Там само. – С. 161.

³ Васильєва В. А. Корпоративне право як об'єкт цивільних правовідносин / В. А. Васильєва // Корпоративне право в Україні : Становлення та розвиток : зб. наук. пр. – К., 2004. – С. 44.

них» корпоративних прав. Він доводить, що корпоративні права — це сукупність прав учасника юридичної особи, зміст яких визначається її організаційно-правовою формою та установчими документами¹. Проте позиція дослідника з цього приводу змінилася, адже ним висловлювався дещо інший підхід, за яким корпоративні права є сукупністю правових можливостей². Усі ці права, зауважує вчений, так чи інакше пов'язані з реалізацією права участі в товаристві і саме це робить їх корпоративними.

С. С. Кравченко відзначив, що кожне елементарне корпоративне право, хоч і обумовлене зв'язком і залежністю з корпоративними правами, але реалізується за своїм механізмом³. Щодо реалізації кожного виду корпоративних прав складаються спеціальні правовідносини, які є частиною загальних корпоративних правовідносин. Якщо об'єктом загальних правовідносин є участь у товаристві, то об'єктом спеціальних — дії з реалізації окремих корпоративних прав...⁴

З приводу наведених позицій слід зазначити таке. Якщо вчені як основу займають позицію про систему «елементарних» корпоративних прав, то навряд чи можна стверджувати про те, що: елементарне корпоративне право обумовлене зв'язком і залежністю з корпоративними правами (С. С. Кравченко) та щодо реалізації кожного виду корпоративних прав складаються спеціальні правовідносини, які є частиною загальних корпоративних правовідносин (В. М. Кравчук).

Так, стосовно позиції С. С. Кравченка неможливо вести мову про елементарне корпоративне право як частину корпоративного права, тому що кожне окреме елементарне корпоративне право є елементом кожного окремого корпоративного правовідношення, а не єдиного (цілого) корпоративного права.

Стосовно ж вчення В. М. Кравчука варто зауважити певні сумніви щодо можливості твердження про те, що правовідносини, що виникають із приводу реалізації кожного виду корпоративних прав, є спеціальними стосовно загальних корпоративних правовідносин. У зв'язку з наведеним виникає питання: якщо вчений дотримується концепції елементарних

¹ Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: монографія / В. М. Кравчук. — Львів: Край, 2009. — С. 51.

² Кравчук В. М. Корпоративне право. Науково-практичний коментар законодавства та судової практики / В. М. Кравчук. — К.: Істина, 2005. — С. 261.

³ Кравченко С. С. Юридична природа прав учасників господарських товариств: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / С. С. Кравченко. — К., 2007. — С. 39.

⁴ Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: монографія / В. М. Кравчук. — Львів: Край, 2009. — С. 51.

корпоративних прав (відсутності єдиного (цілого) корпоративного права), то чи можна говорити про наявність, у такому випадку, спеціальних та загальних корпоративних правовідносин. Ми вважаємо, що якщо науковці опанували саме таку концепцію, то кожне окреме суб'єктивне корпоративне право повинно бути елементом кожного окремого корпоративного правовідношення, а не створювати єдине корпоративне правовідношення з множинністю суб'єктивних корпоративних прав.

Наша думка ґрунтується на тому, що суб'єктивне право є елементом змісту правовідношення, а не підставою для його виникнення. Якщо ж «елементарне корпоративне право, хоч і обумовлене зв'язком і залежністю з корпоративними правами, але реалізується за своїм механізмом» (С. С. Кравченко), то мова повинна йти про секундарне право (як про можливість створити, змінити або припинити юридичне відношення шляхом одночасного волевиявлення¹), а не про суб'єктивне корпоративне право. Ми не можемо погодитись із С. С. Кравченком, тому що секундарне право є вторинним правом відносно суб'єктивного права, оскільки визнається юридично захищеною можливістю особи набути, мати і здійснювати те чи інше суб'єктивне право, а також розпоряджатися ним (вчиняти юридичні дії). Як правильно зазначає В. А. Белов², секундарне право відрізняється від суб'єктивного права тим, що належить до категорії можливостей вчинення юридичних, а не фактичних дій, тобто має своїм об'єктом суб'єктивне право, а не блага, які виступають об'єктами фактичних відносин.

Варто звернути увагу і на співвідношення категорій «секундарне право» і «правомочність», які є різними за правовою природою, оскільки коли правомочності (як можливості, що входять до складу правоздатності) характеризують здатність до придбання, володіння, здійснення і розпорядження правами взагалі, об'єкт секундарного права — це завжди одиничне конкретне суб'єктивне право (або комплекс суб'єктивних прав, сформований станом на певний момент часу). Тому будь-яке право, у т. ч. й корпоративне, може складатися з правомочностей, а останні — із субправомочностей³, але ніяк не з окремих прав.

¹ Агарков М. М. Обязательство по советскому гражданскому праву / М. М. Агарков. — М. : Тип. «Изв. Советов депутатов трудящихся СССР», 1940. — С. 68–69.

² Белов В. А. Гражданское право. Общая часть. Т. 1: Введение в гражданское право : учебник / В. А. Белов. — М. : Юрайт, 2011. — С. 331.

³ Жилинкова И. В. Гражданское правоотношение: системно-структурный подход / И. В. Жилинкова // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. — Спецвипуск. — Серія: Право. — 2010. — № 929. — С. 39; Корпоративное право: Актуальные проблемы теории и практики / под. общ. ред. В. А. Белова. — М. : Юрайт, 2009. — С. 197.

Деякі корпоративні права, з позицій окремих науковців¹, виникають у акціонерів і до моменту придбання ними акцій. Хоча навряд чи можна погодитись з такою думкою, оскільки неможливо вести мову про існування права в особи, яка ще не є суб'єктом корпоративних правовідносин. Ця теза має важливе практичне значення, оскільки її врахування при вирішенні судами спорів, пов'язаних із захистом корпоративного права акціонера, допоможе посилити «імунітет» правового статусу останнього, а також забезпечити стабільну діяльність новоствореної юридичної особи.

Третьою групою дослідників корпоративних прав взагалі не приділяється увага проблематиці універсальності або множинності, обмежуючись лише констатацією факту, що суб'єктивне корпоративне право — це міра можливої поведінки суб'єкта корпоративного відношення, врегульованого нормами корпоративного права².

На підставі викладеного зауважимо, що наявність різних підходів до теоретичного і законодавчого розуміння «суб'єктивного корпоративного права» іноді породжує проблеми на практиці. Тому нагальним для наукової спільноти є напрацювання єдиного концептуального підходу до з'ясування сутності цієї категорії як єдиного правового явища з її складовими елементарними частинами — правомочностями, що викликано такими твердженнями:

1) змістом корпоративного правовідношення є єдине суб'єктивне корпоративне право та кореспондуючий йому юридичний обов'язок. Множинності суб'єктивних корпоративних прав у окремому корпоративному правовідношенні не існує; може мати місце множинність корпоративних правовідносин, змістом кожного з яких є однакове корпоративне право у різних учасників;

2) учаснику корпоративної організації належить єдине суб'єктивне корпоративне право, в якому він не може бути обмежений або якого він не може бути позбавлений, за винятком випадків, передбачених законодавством або локальними корпоративними актами;

3) суб'єктивне корпоративне право складається з певної кількості правомочностей, які мають місце залежно від частки учасника у статутному капіталі товариства (кількості акцій) та впливають на обсяг

¹ Луць В. В. Акціонерне право : навч. посіб. / В. В. Луць, Р. Б. Сивий, О. С. Яворська / за заг. ред. В. В. Луця, О. Д. Крупчана. – К. : Концерн «Вид. Дім “Ін Юре”», 2004. – С. 15–16.

² Корпоративное право : учеб. для студ. вузов, обучающихся по направлению «Юриспруденция» / отв. ред. И. С. Шиткина. – М. : Волтерс Клувер, 2007. – С. 16.

його можливостей щодо реалізації ним відповідного права (наприклад, скликати позачергові загальні збори вправі лише акціонери, яким сукупно належить 10 %) або залежно від наявності юридичного факту, який служить підставою для зміни обсягу права учасника (ч. 5 ст. 26 Закону України «Про акціонерні товариства»);

4) поза змістом суб'єктивного корпоративного права залишається «право на захист», яке є самостійним правом;

5) захисту підлягає єдине суб'єктивне корпоративне право, а не кожний його складовий елемент (правомочність), що з урахуванням ст. 16 ЦК України спростить процедуру визнання і відновлення порушеного права, а не правомочностей.

Жорнокуй Ю. Субъективное корпоративное право: универсальное единство или множественность прав

В статье на основании норм действующего законодательства и анализа правовой доктрины осуществлена попытка установить существо субъективного корпоративного права как простой либо сложной правовой категории.

Ключевые слова: субъективное корпоративное право, вторичное право, правомочие.

Zhornokuy Y. Subjective Corporative Right: Universal Unity or Plurality of Rights

An attempt to establish the essence of subjective corporative right as a simple or complex legal category is realized on the basis of legislative in force and analysis of legal doctrine.

Keywords: subjective corporative right, previous right, competence.